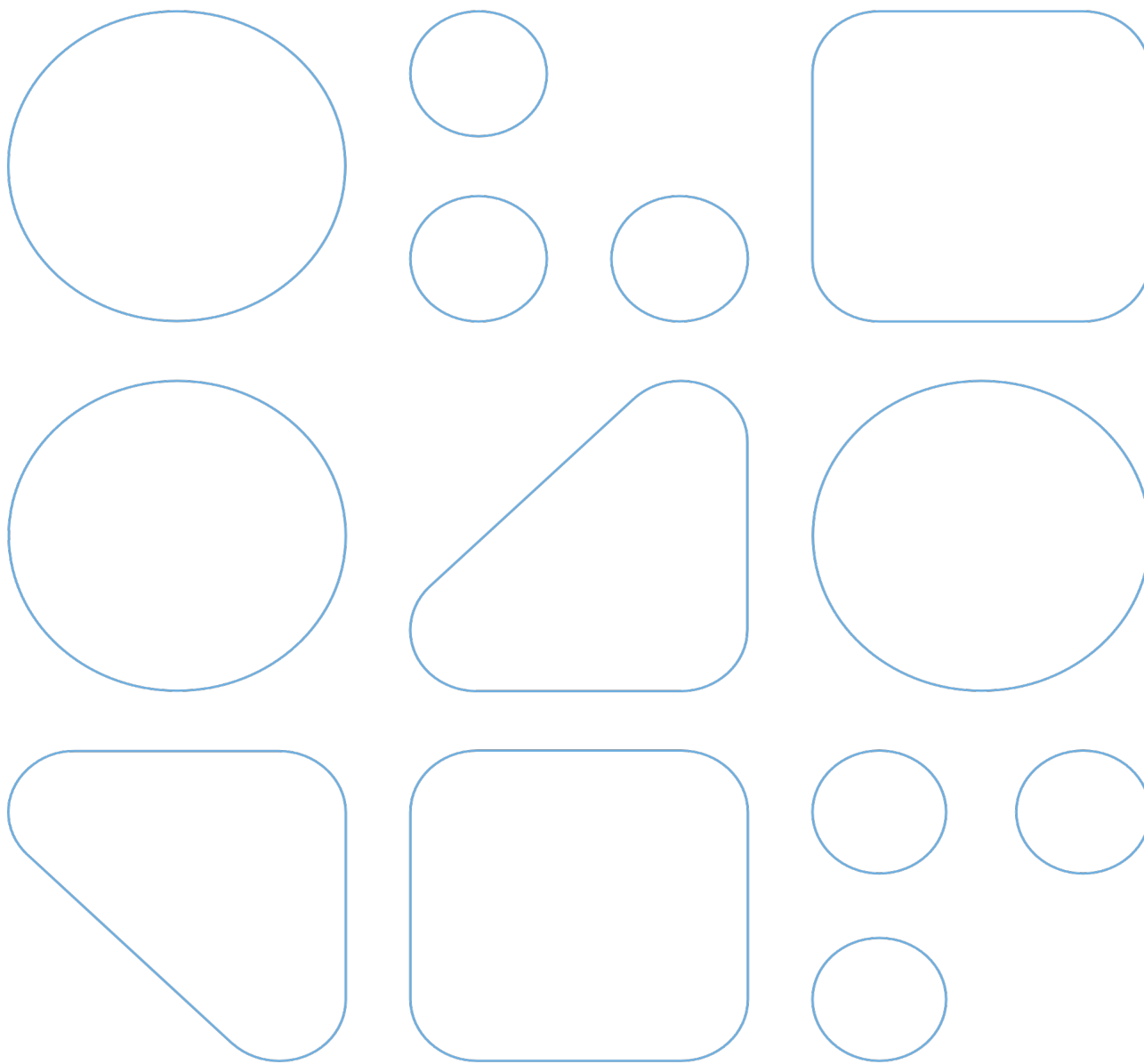

Forskningsstrategi 2024-2028

Ortopedisk klinikk

Ortopedisk klinikk

24.11.2023

Tittel:

Forskningsstrategi 2024-2028 Ortopedisk klinikk

Beslutningsdato:

13.11.2023

Beslutning:

Godkjent

Besluttet av:

Ledergruppen i Ortopedisk klinikk

Strategidokument utarbeidet av:

Johanna Austeen Gjestland og Per-Henrik Randsborg

Innhold

Forord	3
1. Bakgrunn.....	4
1.1 Etablering av avdeling forskning	4
1.2 Organisering av avdeling forskning	4
1.2.1 Ledergruppens ansvarsoppgaver	5
1.3 Andre stillinger i Ortopedisk klinikk tilknyttet forskning	5
1.3.1 Fordypningsstillinger	5
1.3.2 UiO-ansatte	5
1.3.3 Doktorgradsstudenter	5
1.3.4 Ortopedisk forskningsutvalg.....	6
1.4 Forskningsstøtte og forskningsinfrastruktur	6
1.4.1 Forskningsstøtte i klinikken	6
1.4.2 Forsknings- og innovasjonsdivisjonen	6
1.4.3 Regional forskningsstøtte.....	7
1.5 Overordnede føringer for forskning	7
1.5.1 Forskning som en lovpålagt oppgave	7
1.5.2 Nasjonale føringer	8
1.5.3 Regionale føringer	8
1.5.4 Ahus utviklingsplan 2040.....	8
2. Visjon for forskning i Ortopedisk klinikk.....	8
3. Målsettinger	8
3.1 Overordnede mål/strategi	8
3.2 Mål for 5-årsperioden 2024-2028	9
4. Strategiske satsningsområder	9
4.1 Organisering og infrastruktur	9
4.2 Forskningsstøtte.....	10
4.3 Eksterne samarbeidspartnere	10
4.4 Pasientbehandling.....	10
4.5 Arbeidsmiljø	10
4.6 Rekruttering og kompetanseheving	11
4.7 Omdømme og synlighet	11

Forord

Ortopedisk klinikk har et aktivt og kreativt forskningsmiljø, med mange flinke og engasjerte klinikere med interesse og talent for klinikknær forskning. Hoveddelen av vår aktivitet er forsker-initierte prosjekter sprunget ut av egen virksomhet. Vi satser på forskning for å bedre pasientbehandlingen, utvikle ny kunnskap og heve kompetansen blant de ansatte. For at forskningen i Ortopedisk klinikk skal bli godt synlig på alle arenaer valgte klinikken i 2023 å opprette en forskningsavdeling. Dette dokumentet er det første strategidokumentet som er utarbeidet etter opprettelse av avdeling forskning. Strategien bygger videre på det gode arbeidet som er lagt ned i klinikken de siste 10 årene. Vi skal fremdeles holde på med klinisk, pasientnær forskning med fokus på diagnostikk og behandling av vanlige ortopediske skader og tilstander.

Forskningsstrategien er utarbeidet i tråd med Nasjonal handlingsplan for kliniske studier 2021-2025, Helse Sør Østs forskningsstrategi og Ahus Utviklingsplan 2040. Strategien vil fungere som et styrende dokument for planlegging og organisering av forskning ved Ortopedisk klinikk, Ahus.

Per-Henrik Randsborg

November 2023

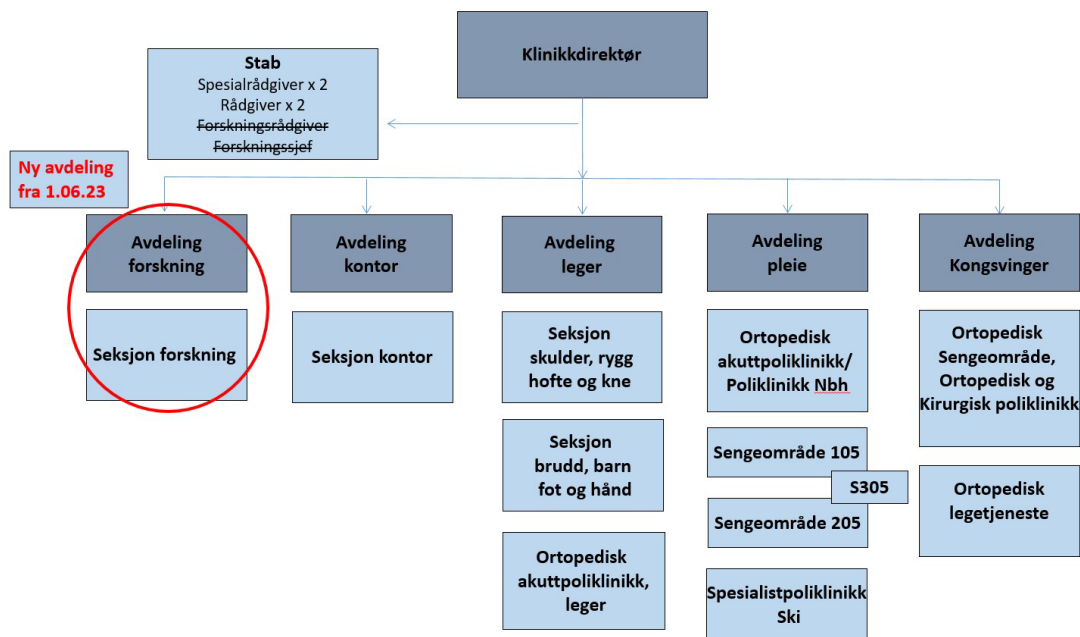
Leder, avdeling forskning, Ortopedisk klinikk

Akershus Universitetssykehus

1. Bakgrunn

1.1 Etablering av avdeling forskning

I 2014 ble Ortopedisk klinikk skilt ut fra Kirurgisk Divisjon og etablert som egen enhet ved Akershus universitetssykehus. Forskningsansatte i klinikken ble organisert i stab med klinikkdirektør som nærmeste leder. Klinikken hadde som mål at forskning skulle være en integrert del av enheten og sykehuset skulle drive klinikknær forskning. Den «flate» strukturen har muliggjort klinikknær forskning. Ortopedisk klinikk har utviklet både forskningsstøtte- og kompetanse i egen stab. I 2022 vedtok klinikken å etablere en egen avdeling forskning i klinikken (Figur 1). Årsakene til den strukturelle endringen er både strategiske og organisatoriske. Det forventes at endringen vil øke forskningsaktiviteten, heve det faglige nivået for forskningsgruppen, og øke gruppens synlighet, påvirkning og anerkjennelse innenfor divisjonen og organisasjonen, samt eksternt mot andre institusjoner og forskningsmiljøer. Endringen er i tråd med organiseringen i de øvrige divisjonene ved sykehuset. Avdelingen startet formelt 1.06.2023.

Figur 1: Organisasjonsendring Ortopedisk klinikk

1.2 Organisering av avdeling forskning

Avdeling forskning er en av fem avdelinger i Ortopedisk klinikk. Avdelingsleder inngår i klinikkledergruppen sammen med avdelingsledere fra de fire andre avdelingene, sammen med ressurser fra stab, controller og klinikkdirektør. Organiseringen sikrer tett samarbeid og god informasjonsflyt mellom avdelingene og ledelsen.

Per september 2023 består avdeling forskning av to 100% ansatte; avdelingsleder og seksjonsleder. Avdeling forskning har ambisjon om å øke antall stillinger på sikt.

1.2.1 Ledergruppens ansvarsoppgaver

- Ledergruppen i avdeling forskning skal tilby administrativ og praktisk forskerstøtte i forskningsprosjekt i klinikken, samt gi råd og veiledning i søknadsskriving til formelle godkjenningsinstanser og finansieringsinstitusjoner.
- Holde oversikt over klinikkens pågående prosjekt og sikre at aktive prosjekt har nødvendige tillatelser fra godkjenningsinstanser/myndigheter.
- Utarbeide og følge opp klinikkens forskningsstrategi.
- Avdelingsleder skal delta i aktuelle møtearenaer for forskning lokalt, nasjonalt og internasjonalt og holde dialog med klinikkleder for kirurgiske fag ved Universitetet i Oslo, Institutt for klinisk medisin, Campus Ahus.
- Formidle informasjon om klinikkens forskningsaktivitet for å bygge omdømme og tiltrekke akademisk orienterte medarbeidere.
- Arbeide for å styrke sykehusets forskningsinfrastruktur.
- Øke kjennskap til og bruk av foretakets forskningsstøtte/lokaler/forskningspoliklinikk.
- Gjøre det mulig for ansatte å involvere seg i forskning og spre informasjon internt om forskningsmuligheter for å stimulere til mer og bedre forskning.
- Forebygge uredelighet i forskningsprosjekt og bistå i håndtering av avvik i forskning.
- Holde oversikt over avdelingens økonomi.

1.3 Andre stillinger i Ortopedisk klinikk tilknyttet forskning

1.3.1 Fordypningsstillinger

Ortopedisk klinikk har to fordypningsstillinger med avsatt forskningstid. Disse stillingen er internt finansiert og består av 50% klinikk og 50% forskning (uten undervisningsplikt). Stillingen lyses ut internt for fireårsperioder i avdeling leger til personer med et lokalt forankret PhD-prosjekt med hovedveileder i Ortopedisk klinikk.

1.3.2 UiO-ansatte

Klinikken har fem ansatte tilknyttet Avdeling for kirurgiske fag, Institutt for klinisk medisin, UiO (Tabell 1). I tillegg har klinikken en universitetsansatt tilknyttet Institutt for helse og samfunn, UiO i 20% stilling. Stillingene er tilknyttet undervisning i ortopedi av medisinerstudenter samt forskning, bortsett fra lektorstillingen som er en ren undervisningsstilling.

Tabell 1: Oversikt over universitetsstillinger tilknyttet UiO i Ortopedisk klinikk

Type stilling	Andel	Fast/midlertidig
2 Professorat	20%	Fast
Førsteamanuensis	20%	Midlertidig
Universitetslektor	20%	Fast
Klinisk stipendiat	100%	Midlertidig

1.3.3 Doktorgradsstudenter

Klinikken har per november 2023 ni pågående doktorgradsprosjekt hovedsakelig finansiert av Helse Sør-Øst, interne midler og en klinisk UiO-stipendiat.

1.3.4 Ortopedisk forskningsutvalg

Forskningsavdelingen opprettet høsten 2023 et nytt Ortopedisk forskningsutvalg. Forskningsutvalget skal være et rådgivende organ for avdelingsleder i forskningsrelaterte spørsmål. Arbeidet skal bygge på til enhver tid gjeldende mål og strategier ved Akershus universitetssykehus, i særlig grad helseforetakets og klinikkens forskningsstrategi og Nasjonal handlingsplan for kliniske studier. Se [EQS-dokument](#) for detaljer.

1.4 Forskningsstøtte og forskningsinfrastruktur

Forskere i Ortopedisk klinikk har forskningsstøtte tilgjengelig lokalt i avdeling forskning og i Forsknings- og innovasjonsdivisjonen. I tillegg finnes det et regionalt forskningsstøttetilbud for Helse Sør-Øst lokalisert på OUS.

1.4.1 Forskningsstøtte i klinikken

Alle forskningsprosjekter i Ortopedisk klinikk blir vurdert i avdeling forskning før oppstart, og som hovedregel av minst to fagfeller fra klinikken. Se [EQS prosedyre 44235](#). Fagfellevurderingen skal vurdere om prosjektet er gjennomførbart og faller inn under Ahus' forskningsinteresse, samt vurdere om valg av studiedesign og metode er hensiktsmessig for å besvare forskningsspørsmålet.

Avdelingsleder/seksjonsleder i forskningsavdelingen bistår med følgende:

- Råd og veiledning i protokollutarbeidelse, budsjettering og i søknader om finansiering.
- Nødvending opplæring til nye forskere.
- Veiledning ved søknad til REK og utfylling av e-skjema og Personvernombudet på Ahus.
- Økonomioppfølging i forskningsprosjekt i klinikken, og bistår med frikjøpsavtaler, innkjøp, avtaler og annet.
- Holder løpende oversikt over forskningsprosjektene i avdelingen, sørger for internkontroll av nødvendige godkjenninger, dokumentasjon og datalagringsmetoder, og gjennomfører årlig oppfølging av forskningsprosjektene i klinikken.

Seksjonsleder i forskningsavdelingen innehar monitoreringskompetanse. Klinikken har avtale med Kirurgisk Divisjon om å utveksle monitoreringstjenester i prosjekt der det er nødvendig.

1.4.2 Forsknings- og innovasjonsdivisjonen

Forsknings- og innovasjonsdivisjonen (FID) har et delegert ansvar for forskning og innovasjon på Ahus, og er organisert i to avdelinger: avdeling for helsetjenesteforskning (HØKH) og avdeling for forskningsstøtte. Begge avdelinger tilbyr forskningsstøtte til Ahus-forskere.

Avdeling for helsetjenesteforskning tilbyr råd og veiledning om:

- fremgangsmåter for forberedelser av et forskningsprosjekt
- søknadsskriving
- hvordan og hvilke helseøkonomiske problemstillinger som kan passe inn i kliniske prosjekter
- kostnad-effekt-analyser og kostnad-nytte-analyser

Avdeling for forskningsstøtte tilbyr råd og veiledning rundt kliniske studier, personvern og økonomi. Alle forskningsprosjekt på Ahus meldes i e-skjema, som deretter vurderes av Personvernombudet. Det gjelder både helseforskning som skal godkjennes av regional Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK), og annen forskning og kvalitetssikring som skal tilrådes av Personvernombudet. Utlevering av helse- og opplysninger til eksterne skal også forankres internt før utlevering.

I industristudier er Avdeling for kliniske studier - seksjon for kliniske studier bindeleddet mellom Inven2 og Ahus, og bistår i kontraktutarbeidelse, budsjettering, prosjektoppfølgning og rapportering.

Avdeling for forskningsstøtte håndterer økonomien i eksternfinansierte (+internt strategisk finansierte) forskningsprosjekt. De bistår blant annet med fakturering, refusjon, ansettelse i prosjekt, frikjøp og regnskapsrapportering. Avdelingen har også etablert flere støttefunksjoner for å fremme forskningsaktivitet på Ahus, som klinisk forskningspoliklinikk, Grants, statistisk poliklinikk og innsatsteam.

Klinisk forskningspoliklinikk (KFP) er et tilbud til alle kliniske avdelinger ved Ahus for gjennomføring av kliniske studier. KFP har eget lokale på ca. 80m² i Glassgata med venterom, undersøkelsesrom, lager og laboratorium. Poliklinikken har to fulltidsansatte som kan bistå med prøvetaking og annen datainnsamling i kliniske studier.

Grants er et lavterskeltilbud til alle forskere som søker ekstern forskningsfinansiering og hvor Ahus er søkerinstitusjon. Grants-teamet vurderer og gir tilbakemeldinger på finansieringssøknader. Tilbudet er opprettet som et tiltak for å øke tilslag på eksterne forskningsmidler.

Statistisk poliklinikk er et tilbud om veiledning av statistiker i planlegging av forskningsprosjekt.

Innsatsteam er et tverrfaglig veiledningsteam med fagpersoner relevant for ønsket problemstilling. Målet med tilbudet er å effektivisere og kvalitetssikre de formelle og administrative prosessene før oppstart av nye forskningsprosjekter og kliniske studier.

1.4.3 Regional forskningsstøtte

Regional forskningsstøtte leverer operative støttefunksjoner til forskere ved alle helseforetak i Helse Sør-Øst. Dette er et betalingstilbud og er mest aktuelt for større forskningsprosjekt.

1.5 Overordnede føringer for forskning

1.5.1 Forskning som en lovpålagt oppgave

Å drive forskning er en lovpålagt oppgave i spesialisthelsetjenesten. [Spesialisthelsetjenestelovens § 3-8](#) bekrefter at forskning er en av fire hovedoppgaver for spesialisthelsetjenesten. Dette gjentas i [Helseforetakslovens § 1 og 2](#) hvor det står at det skal legges til rette for forskning i helseforetakene. Forskning i spesialisthelsetjenesten er nødvendig for å sikre et kvalitativt godt og oppdatert diagnostikk- og behandlingstilbud til norske pasienter og er en forutsetning for videreutviklingen av helsetjenesten.

1.5.2 Nasjonale føringer

I Nasjonal handlingsplan for kliniske studier 2021-2025 er det definert to hovedmål; å doble antall kliniske studier i Norge i perioden 2021-2025 og at minimum 5% av pasientene i spesialisthelsetjenesten inkluderes i en klinisk studie i 2025.

Regjeringens visjon er at klinisk forskning skal være en integrert del av all klinisk praksis og pasientbehandling. Det er et politisk mål at pasienter skal ha bedre og lik tilgang på utprøvende behandling. Dette gjenspeiles i oppdrags- og bestillingsdokumentet til helseforetakene, hvor det er satt et konkret mål om at antall kliniske behandlingsstudier som inkluderer pasienter, skal øke med 15 prosent årlig.

1.5.3 Regionale føringer

Helse Sør-Østs forskningsstrategi vektlegger fem punkter:

- Økt forskningsaktivitet og –kvalitet, i spiss og bredde, som underbygger hele helsetjenesten
- Økt ressursbruk til forskning
- Bedre organisering med effektiv ressursutnyttelse innen forskning
- Økt innovasjon
- Understøttende forskningsforvaltning

1.5.4 Ahus utviklingsplan 2040

Ahus har fire overordnede mål for forskning:

- Øke forskningsaktiviteten
- Videreutvikle de sterkeste forskningsmiljøene
- Forske til nytte for pasientene
- Fremme innovasjon

Under utviklingsplanen finnes det ni delplaner. Delplan 9 omhandler forskning og innovasjon 2022-2026. I tråd med den nasjonale handlingsplanen for kliniske studier har Ahus uttalte mål om årlig økning på 15 prosent for kliniske behandlingsstudier og at antall fagfellevurderte, vitenskapelige artikler er økt fra foregående år.

2. Visjon for forskning i Ortopedisk klinikk

Ortopedisk klinikkens visjon er å drive klinikknær, behandlingsrelatert forskning.

3. Målsettinger

3.1 Overordnede mål/strategi

Det overordnede målet er å bidra til økt kunnskap og kompetanse som bedrer diagnostikk, pasientbehandling, pasientsikkerhet og reduserer uønsket variasjon i helsetjenesten. Videre skal

forskningen i Ortopedisk klinikk jobbe for å bedre omdømmet til Akershus universitetssykehus og stimulere til økt samarbeid mellom klinikker, divisjoner, andre helseforetak og internasjonale samarbeidspartnere.

Klinikken skal bedrive klinisk forskning på vanlige ortopediske tilstander og skader der det er rask vei fra forskning til implementering. Store pasientgrupper med stort potensiale for forbedret, forenklet og mer effektiv behandling prioriteres. Helseøkonomiske og samfunnsmessige betraktninger skal ivaretas og beskrives i nye prosjektprotokoller.

Klinikken skal bygge videre på det allerede gode samarbeidet med nasjonale helseregistre som proteseregisteret, korsbåndsregisteret, ryggregisteret og NPE.

Ortopedisk klinikk har som overordnet mål at alle kliniske fagområder skal ha pågående kliniske prosjekter. Det er et mål at alle fagområder har minst en spesialist med veilederkompetanse og PhD.

Forskningsstrategien til ortopedisk klinikk er harmonisert med Ahus' overordnede visjon og Helse Sør Øst's forskningsstrategi (se Kapittel 1).

3.2 Mål for 5-årsperioden 2024-2028

- Tverrfaglig forskning og samarbeid med andre fagområder
- Øke forskningssamarbeid med andre helseforetak og andre institusjoner
- Etablering og utvikling av 3D-laben i samarbeid med andre divisjoner
- Økt tilslag på ekstern finansiering
- Søke nye finansieringskilder
- Etablere et praktisk forskningsstøttetilbud i Ortopedisk klinikk
- Jobbe for at flere personer i klinikken er involvert i forskning
- Utvikle karrierevei i Ortopedisk klinikk etter fullført PhD
- Opprettholde mål om en doktorgrad årlig, men med raskere progresjon enn tidligere
- Forskningsaktivitet på Kongsvinger
- Styrke opplæring og kompetanse blant nye forskere i klinikken
- Etablere et system for oppfølging av forskere i klinikken
- Brukermedvirkning i alle kliniske forskningsprosjekter.

4. Strategiske satsningsområder

4.1 Organisering og infrastruktur

Avdeling forskning har som mål å utvide sitt engasjement og antall stillinger. Avdelingen skal legge til rette for en klinisk forskningskarriere i klinikken etter fullført PhD, enten ved hjelp av intern finansiering eller langvarige eksternfinansierte prosjekter. Videre skal avdelingen jobbe for at flere nøkkelpersoner i klinikken har formell monitorkompetanse.

4.2 Forskningsstøtte

Klinikken har mål om å etablere praktisk forskningsstøtte i klinikken i løpet av 5-årsperioden slik at mindre prosjekt med liten/ingen finansiering kan få praktisk støtte gjennomføre mindre prosjekt i en travel hverdag.

4.3 Eksterne samarbeidspartnere

Ortopedisk klinikk har et aktivt og godt samarbeid med flere nasjonale kvalitet- og helseregistre. Avdeling forskning vil arbeide for å styrke og videreføre samarbeidet med relevante eksterne institusjoner.

Eksterne samarbeidspartnere:

- Nasjonalt register for leddproteser
- Nasjonalt korsbåndregister
- Norsk pasientskadeerstatning
- Nasjonalt kvalitetsregister for ryggkirurgi
- Norsk pasientregister

4.4 Pasientbehandling

Klinisk forskning i Ortopedisk klinikk skal bidra til bedre pasientbehandling, redusere uønsket variasjon, bedre compliance og styrke tilliten mellom pasient og behandler. Alle kliniske forskningsprosjekter skal tilstrebe relevant brukerrepresentasjon, for eksempel gjennom brukerpanel i OK.

4.5 Arbeidsmiljø

Avdeling forskning jobber for et inkluderende arbeidsliv med mennesker med ulike bakgrunn og kulturell forståelse. Mangfold har positiv effekt på trivsel, innovasjon, prestasjonsevne, likestilling og samhold. Et aktivt forskningsmiljø der relevante kliniske problemstillinger belyses skaper følelse av tilhørighet og stolthet til arbeidsplassen. Avdeling forskning vil jobbe for at klinikere får beskyttet tid til forskning, samt yte forskningsstøtte som gjøre klinisk forskning gjennomførbart i klinikken.

Figur 2: Strategiske satsninger på integrert forskning i klinikken fører til bedre pasientbehandling, tillit mellom pasient og behandler og bedre compliance. Dette gir bedre kliniske resultater og mer fornøyde pasienter, som igjen smitter over på arbeidsmiljøet. En variert arbeidsdag med medvirkning og eieforhold til egne kliniske prosjekter øker motivasjonen og arbeidsglede. Videre vil publisering av forskningsresultater og presentasjoner i nasjonale fora bidra til å bedre omdømmet og rekrutteringen til avdelingen, som igjen vil forbedre pasientbehandlingen.

4.6 Rekruttering og kompetanseheving

Forskning bør gjøres attraktivt for medarbeidere i klinikken ved å legge til rette for forutsigbare doktorgradsløp og karriereveier for medarbeidere med forskningskompetanse. Vi ønsker å videreføre målet om en årlig doktorgrad og opprettholde antallet stipendiater på dagens nivå. Det er mål for klinikken at de internt finansierte fordypningsstillingene videreføres og skjermses. Vi vil satse på å videreutvikle eksisterende kompetanse og på sikt opprette flere forskerstillinger, for å sikre solid karriereutvikling og videre progresjon i forskningskompetansen til forskerne. Samarbeidet med UiO er viktig, og avdeling forskning vil jobbe for at flere universitetsstillinger tilkommer Ortopedisk klinikk etter hvert som undervisningsoppgavene øker med flere medisinerstudenter.

4.7 Omdømme og synlighet

Et godt omdømme er sentralt for å tiltrekke seg dyktige og motiverte ansatte. I tillegg til klinikkens behandling av pasienter og pårørende har evnen til å etablere gode relasjoner med andre forskningsmiljø stor betydning for klinikkens omdømme. Gode forskningsresultater legges merke til. Et godt gjennomført forskningsprosjekt er lite verdt dersom ingen andre enn forskerne får vite om det. Kommunikasjon utad og med publikum og andre instanser er derfor en viktig del av den strategiske satsingen. Avdeling forskning arbeider for at alle forskningsresultater skal formidles både til fagmiljøet og til det generelle publikum der det er relevant. Det betyr årlig tilstedeværelse og bidrag på Norsk Ortopedisk Forenings Høstmøte i uke 43, samt andre relevante internasjonale kongresser som EFORT, ISAKOS, Nordisk ortopedisk forening. Synligheten sikres også ved bruk av sosiale medier og andre kjente mediekkanaler for formidling av forskningsresultater. Avdeling forskning administrerer egne kontoer på sosiale medier som bidrar til dette (X og Instagram: @OrtoAhus). Videre skal forskningsresultatene fra klinikken som hovedregel publiseres i Open Access tidsskrifter.

Akershus universitetssykehus HF

Besøksadresse: Sykehusveien 25, Lørenskog
Postadresse: Postboks 1000, 1478 Lørenskog
Telefon: 67 96 00 00
Epost: postmottak@ahus.no

